

Utbildningsplan
Psykologprogrammet
Psychologist programme
Master of Science in Psychology
300 högskolepoäng

INLEDNING

Psykologprogrammet är en sammanhållen yrkesutbildning på grundläggande och avancerad nivå, som omfattar fem års heltidsstudier. Utbildningen ger den kompetens som, tillsammans med praktisk tjänstgöring (PTP) enligt socialstyrelsens föreskrifter, krävs för legitimation som psykolog. Psykologutbildningen leder fram till psykologexamen. Efter minst ett års handledd praktiktjänstgöring (PTP) och med avslutad utbildning kan ansökan lämnas till Socialstyrelsen om legitimation som psykolog.

Traditionellt arbetar psykologen inom de barn-, ungdoms- och vuxenkliniska, skolpsykologiska och arbetspsykologiska verksamhetsfälten samt inom rehabiliterings- och omsorgsverksamhet. Arbetet består främst av rådgivning och behandling samt handledning och konsultation. Förebyggande verksamhet, metod- och organisationsutveckling är också viktiga arbetsområden. Psykologernas fakkunskaper utnyttjas alltmer inom allt fler samhällsområden. Gemensamt för psykologernas verksamhet är att arbetet syftar till att förbättra människors livssituation, deras anpassnings- och utvecklingsmöjligheter.

SYFTE

Utbildningen bygger på psykologin som vetenskapsområde. Ämnesstudierna har genomgående forskningsanknytning med aktualisering av psykologins teorier, metoder och problem. Krittiskt tänkande stimuleras, bland annat genom vetenskaps- och kunskapsteoretiska resonemang och genom problembaserat arbetssätt. Inriktning mot problembearbetning, färdighetsträning och laborativa inslag präglar utbildningen. Kunskaper inom andra ämnen som är ägnade att ge alternativa perspektiv och bredare synsätt på problem inom psykologers arbetsområden inhämtas också.

Den vetenskapliga grunden för psykologers arbetsinsatser har en snabb utveckling och förändring varför det är viktigt för den studerande att utveckla sin förmåga till självständigt lärande. En sådan kompetens innebär bland annat att kunna identifiera, välja och använda olika kunskapskällor, samt krittiskt värdera dessa och utvärdera sin kompetens och sitt lärande.

Stor vikt läggs vid att utbildningen utformas på ett sådant sätt att de studerande stimuleras att bli aktivt kunskapssökande, problembearbetande och åtgärdsinriktade. Programmet syftar ytterst till att den studerande skall utveckla kompetens att analysera problem och utreda frågeställningar samt att föreslå och genomföra åtgärdsprogram visavi dessa.

MÅL

Enligt högskoleförordningen (SFS 2006:1053) skall den studerande för psykologexamen visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som psykolog och för att fullgöra föreskriven praktisk tjänstgöring (PTP) som fordras för att få legitimation som psykolog.

Kunskap och förståelse

För psykologexamen skall den studerande

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa fördjupad kunskap om psykologiska metoder för utredning och åtgärd avseende individer, grupper och organisationer,
- visa fördjupad kunskap och förståelse för samhälls- och familjeförhållanden som påverkar olika grupper och individers hälsa, såväl vad gäller barn som kvinnor och män i olika åldrar, samt
- visa kunskap om relevanta författningar, lagar och regler för etisk professionalism.

Färdighet och förmåga

För psykologexamen skall studenten

- visa fördjupad förmåga att bedriva psykologisk behandling,
- visa förmåga att under handledning bedriva psykoterapi,
- visa fördjupad förmåga att självständigt planera, leda och genomföra förebyggande arbete samt utvecklings- och förändringsarbete med inriktning på individer, grupper, organisationer och miljöer,
- visa fördjupad förmåga att på vetenskaplig grund kritiskt utvärdera och utveckla behandlingsarbete och åtgärdsprogram inom verksamhetsområdet,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
- visa förmåga att för berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för utredning, åtgärd och resultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa, och
- visa förmåga att kritiskt och självständigt granska, söka fram, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För psykologexamen skall studenten

- visa förmåga att fortlöpande utveckla självkännet och visa på empatisk förmåga
- visa fördjupad förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot klienter och deras närstående
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens

Utöver ovanstående mål skall den studerande för psykologexamen kunna:

- kritiskt reflektera över psykologers praktik och de organisatoriska, sociala, historiska och professionella kontexter den utövas inom
- arbeta inom de juridiska och etiska ramar som gäller för psykologyrket
- samt ha utvecklat förtrogenhet med sin personliga stil som behandlande psykolog

PSYKOLOGUTBILDNINGENS UPPLÄGGNING OCH INNEHÅLL

I utbildningen ingår två kurser med verksamhetsförlagd utbildning. Under den senare delen av utbildningen ingår psykoterapeutiskt klientarbete under handledning av legitimerad psykoterapeut. I slutet av programmet författas ett vetenskapligt självständigt arbete under handledning. Kurserna skall läsas i den ordning studieplanen för aktuell termin föreskriver. Parallelläsning av flera kurser inom programmet medges inte vid normal studiegång med undantag för kursen Psykologiska behandlingsmodeller och principer – handledt kliniskt arbete.

Studierna inom psykologprogrammet är problembaserade och utgår från verkliga eller teoretiska problem som psykologer kan ställas inför. Problemanalys, problembearbetning och problemlösning sker genomgående i basgrupper med stöd av handledare. Detta arbete kompletteras med föreläsningar, seminarier, frågestunder, färdighetsträning, laborationer, övningar, handledt klientarbete samt verksamhetsförlagd utbildning.

Lärandets inriktning styrs av utbildningens mål, men den studerande har själv huvudansvaret för sitt eget lärande och för att uppnå avsedd kompetens och har betydande frihet att välja informations- och kunskapskällor. Lärare och handledare skall på olika sätt stimulera och vägleda en sådan aktiv kunskapsinhämtning. Inom utbildningen sker återkommande analys och utvärdering av använda sökstrategier vid informationssökningar.

Utbildningen är upplagd för att främja integrering av teori, metod och tillämpning. Varje tema är förknippat med teoretiska studier, färdighetsträning, analys och tillämpade åtgärder. Utbildningens övergripande områden är:

Professionsområdet

- Professionellt och etiskt förhållningssätt
- Målbeskrivning och uppdragsanalys
- Bedömning
- Intervention, prevention och utvecklingsarbete
- Utveckling av tjänster och produkter
- Utvärdering och kritisk reflektion
- Kommunikation

Vetenskapsområdet

- Vetenskapsteori och övergripande metodfrågor
- Metoder för datainsamling och databearbetning
- Vetenskaplig kommunikation

Psykologutbildningen kan beskrivas i åtta olika teman. Inom dessa ges ett antal olika kurser. Innehåll, mål, arbetsform, samt examination i dessa kurser beskrivs i respektive kursplan och tema/kursdokument. Följande teman ingår i utbildningen:

1: Introduktion till psykologi, 7,5 hp (Introduction to Psychology)
2: Kognitiv och biologisk psykologi, 37,5 hp (Cognitive Psychology and the Biological Bases of Behavior)
3: Utvecklingspsykologi och pedagogisk psykologi, 52,5 hp (Human Development and Educational Psychology)
4: Samhälle, organisation och gruppsykologi, 60 hp (Sociology, Organizational- and Group Psychology)
5: Personlighetspsykologi och psykologisk behandling, 67,5 hp (Personality Psychology, Psychopathology and Psychotherapy)
6: Verksamhetsförlagd utbildning och profession, 27,5 hp (Placement and Profession)
7: Vetenskaplig metod, 17,5 hp (Research Methods)
8: Självständigt arbete, 30 hp (Master Thesis)

PROGRAMKURSER 300 hp

T1 30hp	Introduktion, 7,5hp (Introduction)	Utvecklingspsykologiska grunder och teorier, 7,5hp (Developmental Psychology - Foundations and Theories)	Vetenskaplig metod 1, 7,5hp (Research Methods)	Kognitionspsykologiska grunder, 7,5hp (Basic Cognitive Psychology)
T2 30hp	Kognitionspsykologiska tillämpningar 1, 7,5hp (Applied Cognitive Psychology 1)	Lärande, tänkande och språk, 15hp (Learning, Thinking and Language)		Professionsorientering, 7,5hp (Professional Orientation)
T3 30hp	Kognitionspsykologiska tillämpningar 2, 7,5hp (Applied Cognitive Psychology 2)	Socialisation, identitet och relationer, 15hp (Socialisation, Identity and Relations)		Neuropsykologi, 7,5hp (Neuropsychology)
T4 30hp	Utvecklingspsykologiska avvikelser- normalitet?, 15hp (Normal and Problematic Development)		Personlighetspsykologi, 7,5hp (Personality Psychology)	Klinisk psykologi, 7,5hp (Clinical Psychology)

T5 30hp	Förenande och särskiljande behandlingsprinciper, 7,5hp (Common and Differentiating Treatment Principles)	Medicinska och biologiska perspektiv på psykisk och somatisk ohälsa, 7,5hp (Biomedical Perspectives on Mental and Somatic Health)	Gruppsykologi, 15hp (Group Psychology)	
T6 30hp	Organisation och förändringsarbete, 15hp (Organization and Change)		Arbete, arbetsmiljö och hälsa, 7,5hp (Work, Working Environment and Health)	Psykologiska behandlingsmodeller och principer - handledt kliniskt arbete, 7,5hp (Psychological Treatment Models and Principles - Supervised Clinical Practice)
T7 30hp	Gruppsykologiska tillämpningar, 15hp (Applied Group Psychology)		Psykologens roll i samhället, 7,5hp (The Psychologist's role in Society)	Psykologiska behandlingsmodeller och principer - handledt kliniskt arbete, 7,5hp (Psychological Treatment Models and Principles - Supervised Clinical Practice)
T8 30hp	Kris och trauma, 7,5hp (Crises and Traumatization)	Kliniska handledning och konsultation, 7,5hp (Clinical Supervision and Consultation)	Neuropsykologiska tillämpningar, 7,5hp (Applied Neuropsychology)	Psykologiska behandlingsmodeller och principer - handledt kliniskt arbete, 7,5hp (Psychological Treatment Models and Principles - Supervised Clinical Practice)
T9 30hp	Verksamhetsförlagd utbildning – praktik och profession, 20hp (Placement and Profession)		Vetenskaplig metod 2, 10hp (Research Methods)	
T10 30hp	Självständigt arbete, 30hp (Thesis)			

UTBILDNINGSTERAPI

Utbildningsterapi är ett obligatoriskt moment på psykologutbildningen. Terapins syfte är att den studerande ska nå ökad insikt om sig själv, sin psykologiska och sociala historia och dess relation till nuvarande värderingar, livsmål och livsstil. Det innebär att den studerande ska nå kunskap om och bearbeta egna "blinda fläckar" som kan komma att påverka utvecklandet av ett professionellt förhållningssätt som psykolog, samt att den studerande kan utveckla förmågan till självreflektion som grund för kommande kliniskt behandlingsarbete. Terapin ska ske hos en legitimerad psykoterapeut. Terapin påbörjas tidigast termin 2 och ska avslutas senast termin 7.

TRÖSKELREGLER

Tröskelregler till termin 3

Minst 15hp godkända där kursen Introduktion (7,5hp) och Vetenskaplig metod (7,5hp) skall ingå.

Tröskelregler till termin 5

Minst totalt 97,5hp godkända (inklusive kraven för termin 3) där kurserna Professionsorientering (7,5hp), Utvecklingspsykologiska avvikelser – normalitet (15hp) ska ingå.

Tröskelregler till termin 6

Följande godkända kurser krävs (inklusive kraven för termin 5) Klinisk psykologi 7,5hp samt Förenade och särskiljande behandlingsprinciper, 4 av 7,5hp.

Tröskelregler till termin 7

Minst totalt 142,5hp godkända (inklusive kraven för termin 6) där kursen Gruppsykologi 15hp ska ingå.

Tröskelregler till termin 9

Minst 15hp godkänt av kursen Psykologiska behandlingsmodeller och principer – handlett kliniskt arbete (inklusive kraven för termin 7).

Tröskelregler till termin 10 för examensarbetet

Följande godkända kurser krävs (inklusive kraven för termin 9) Vetenskaplig metod 1, Vetenskaplig metod 2 samt vetenskapliga metodmoment i övriga kurser.

BEHÖRIGHET

Förutom grundläggande behörighet krävs följande särskilda behörighet: Matematik B, Samhällskunskap A.

ÖVRIGA FÖRESKRIFTER OCH ANVISNINGAR

EXAMINATION OCH BETYGSSÄTTNING

Vid prövning av den studerandes kunskaper och färdigheter skall, i fråga om tillämpliga kurser och moment, även självständigt omdöme och förmåga till kritisk analys beaktas. Prövningen inriktas så

att den särskilt beaktar kraven på integrerade kunskaper och utbildningens mål vad avser förberedelsen för utövningen av psykologyrket. Betygsgraderna för varje kurs framgår mer specifikt i varje enskild kursplan.

Praktiska och grupporienterade moment omfattar deltagande och aktivitet vid basgruppsarbete, i obligatoriska färdighetsträningsmoment samt i intern och extern praktik. Den studerande skall, särskilt i kontakt med klienter och patienter, visa lämplighet för psykologyrket.

Former och regler för examina framgår av respektive kursplan. För examination av praktik och kliniskt behandlingsarbete gäller särskilda bestämmelser. Dessa specificeras i respektive kursplan.

För praktiken gäller att om den studerande inte blir godkänd på praktikkursen (gäller för båda praktikperioderna) ges ytterligare en möjlighet att genomföra kursen för godkänd praktik.

För det kliniska behandlingsarbetet görs examinationen av handledaren, som gör en bedömning vid slutet av respektive termin. Observera dock att en studerande kan underkännas redan under termin 6 med hänsyn tagen till Hälso- och sjukvårdslagens föreskrifter gällande patient-säkerhet.

Gemensamt för det kliniska behandlingsarbetet är följande:

- Om en studerande blir underkänd kommer han/hon att ges ytterligare en möjlighet att fullgöra detta moment.
- Detta bör ske i form av grupphandledning eller, om särskilda skäl föreligger, individuell handledning.
- Det nya tillfället kan normalt påbörjas tidigast terminen efter den termin den studerande blev underkänd.
- För att få påbörja ett nytt försök med det kliniska behandlingsarbetet skall den studerandes lämplighet och personliga förutsättningar för att åläggas ett behandlingsarbete bedömas i intervju med kursansvarig/examinator samt en lärare/handledare.
- Om handledare och kursansvarig/examinator bedömer att den studerande har stora brister i kunskap eller i interpersonellt fungerande, kan det bli aktuellt för den studerande att inhämta kompletterande kunskaper, samt att utföra vissa kompletteringsuppgifter innan den studerande får påbörja arbetet med en ny klient.
- Om den studerande blir underkänd även i det andra försöket har denne ingen ytterligare möjlighet att fullgöra momentet.

TILLGODORÄKNANDE AV UTBILDNINGAR INOM OCH UTOM LANDET

Prövning huruvida en tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande görs av fakultetsstyrelsen eller av person som styrelsen utser.

EXAMENSBEDÖMNING OCH EXAMENSBEVIS

Examensbenämning är Psykologexamen (Master of Science in Psychology). Psykologexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 300 högskolepoäng.

Examensbevis utfärdas av fakultetsstyrelsen. Begäran om bevis skall göras på särskild blankett. Ansökan skall inlämnas till StudentCentrum

Utbildningsplanen är fastställd av Filosofiska fakultetsstyrelsen 2007-03-15. Reviderad på Kvalitetsnämndens ordförandedelegation 2010-11-10.

Dnr LiU 2009-00597

Gäller fr o m vt 2011